

SMERNICE

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2009/123/ES

z 21. októbra 2009,

ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2005/35/ES o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií za porušenia**(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 80 ods. 2,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽²⁾,

keďže:

(1) Cieľom smernice 2005/35/ES ⁽³⁾ a tejto smernice je aproximácia definície trestných činov v oblasti znečisťovania mora spáchaných fyzickými osobami alebo právnickými osobami, miera ich zodpovednosti a trestný charakter sankcií, ktoré možno uložiť za takéto trestné činy spáchané fyzickými osobami.

(2) Dňa 23. októbra 2007 Súdny dvor Európskych spoločenstiev zrušil ⁽⁴⁾ rámcové rozhodnutie Rady 2005/667/SVV z 12. júla 2005 s cieľom posilniť trestnoprávny rámec na presadzovanie právnej úpravy o znečisťovaní z lodí ⁽⁵⁾, ktorým sa predtým doplnila smernica 2005/35/ES o trestnoprávne opatrenia. Táto smernica by mala vyplniť právne vákuum v nadväznosti na rozsudok.

(3) Trestné sankcie, ktoré vyjadrujú spoločenský nesúhlas iného charakteru ako správne sankcie, posilňujú súlad s platnými právnymi predpismi o znečisťovaní mora z lodí a mali by byť dostatočne prísne na to, aby odradili prípadných znečisťovateľov od akéhokoľvek porušovania.

(4) Na úrovni EÚ už bol prijatý jednotný súbor legislatívnych opatrení s cieľom posilniť námornú bezpečnosť a prispieť k predchádzaniu znečisťovania mora z lodí. Tieto právne predpisy sú určené vlajkovým štátom, vlastníkom lodí a prenájomcom, klasifikačným spoločnostiam, prístavným štátom a pobrežným štátom. Existujúci systém sankcií za nezákonné vypúšťanie znečisťujúcich látok z lodí dopĺňajúci tieto právne predpisy treba ďalej posilniť zavedením trestných sankcií.

(5) Spoločné pravidlá o trestných sankciách umožňujú využívať účinnejšie metódy vyšetrovania a účinnej spolupráce v rámci členských štátov a medzi nimi.

(6) Členské štáty by mali v rámci Spoločenstva takisto uplatňovať účinné, primerané a odrádzajúce sankcie na právnické osoby, pretože trestné činy v oblasti znečisťovania mora z lodí sa často páchajú v záujme právnických osôb alebo v ich prospech.

(7) Na uplatniteľnosť smernice 2005/35/ES by sa nemali vzťahovať iné výnimky, ako sú ustanovené v tejto smernici. Určité kategórie fyzických osôb a právnických osôb, ako napríklad vlastníci nákladu, alebo klasifikačné spoločnosti by preto mali byť zahrnuté do rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice.

(8) V tejto smernici by sa mala členským štátom uložiť povinnosť stanoviť vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch trestné sankcie za vypúšťanie znečisťujúcich látok, na ktoré sa táto smernica vzťahuje. Táto smernica by nemala ukladať žiadne povinnosti týkajúce sa uplatňovania takýchto sankcií ani akéhokoľvek iného dostupného systému presadzovania práva v jednotlivých prípadoch.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 77, 31.3.2009, s. 69.

⁽²⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 5. mája 2009 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 14. septembra 2009.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 11.

⁽⁴⁾ Vec: C-440/05 Komisia/Rada, [2007] Zb. s. I, s. 9097.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 164.

(9) V súlade s touto smernicou by sa nezákonné vypúšťanie znečisťujúcich látok z lodí malo považovať za trestný čin, ak k nemu došlo úmyselne, z nedbanlivosti alebo hrubej nedbanlivosti a ak jeho výsledkom bolo zhoršenie kvality vody. Menej závažné prípady nezákonného vypúšťania znečisťujúcich látok z lodí, ktoré nezhoršia kvalitu vody, by sa nemali považovať za trestné činy. V súlade s touto smernicou sa tieto vypúšťania označujú ako menej závažné prípady.

(10) Vysoká úroveň bezpečnosti a ochrany životného prostredia v odvetví námornej dopravy, ako aj efektívnosť zásady, podľa ktorej znečisťovateľ platí za škody spôsobené na životnom prostredí, si vyžadujú, aby sa opakované, menej závažné prípady, ktoré nie jednotlivito ale spoločne spôsobujú zhoršenie kvality vody, považovali za trestný čin.

(11) Táto smernica sa nedotýka iných systémov zodpovednosti za škodu spôsobenú znečisťovaním mora z lodí, podľa práva Spoločenstva, vnútroštátneho alebo medzinárodného práva.

(12) Súdna právomoc, pokiaľ ide o trestné činy by sa mala určiť v súlade s vnútroštátnym právom členských štátov a v súlade s ich záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodného práva.

(13) Členské štáty by mali Komisii poskytnúť informácie o vykonávaní tejto smernice s cieľom umožniť Komisii vyhodnotiť jej účinok.

(14) Keďže ciele tejto smernice nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov ale z dôvodu cezhraničných škôd, ktoré môžu byť zapríčinené takýmto správaním, a z dôvodu rozsahu a účinkov navrhovanej akcie ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku, táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie uvedených cieľov.

(15) Táto smernica rešpektuje základné práva a je v súlade so zásadami uznanými v článku 6 Zmluvy o Európskej únii a potvrdené Chartou základných práv Európskej únie.

(16) V súlade s bodom 34 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva⁽¹⁾ sa členské štáty vyzývajú, aby pre seba a v záujme Spoločenstva vypracovali a zverejnili vlastné tabuľky, ktoré budú čo najlepšie vyjadrovať vzájomný vzťah medzi touto smernicou a opatreniami na jej transpozíciu.

(17) Smernica 2005/35/ES by sa preto mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť a doplniť,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Zmeny a doplnenia smernice 2005/35/ES

Smernica 2005/35/ES sa mení a dopĺňa takto:

1. Názov sa nahrádza takto:

„Smernica Európskeho parlamentu a Rady o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií vrátane trestných sankcií za trestné činy v oblasti znečistenia“.

2. Článok 1 ods. 1 sa nahrádza takto:

„1. Účelom tejto smernice je začleniť medzinárodné normy o znečisťovaní z lodí do práva Spoločenstva a zabezpečiť, aby sa osobám zodpovedným za vypúšťanie znečisťujúcich látok uložili primerané sankcie vrátane trestných sankcií, s cieľom zlepšiť námornú bezpečnosť a ochranu morského prostredia pred znečisťovaním z lodí.“

3. V článku 2 sa dopĺňa tento bod:

„5. ‚právnická osoba‘ znamená akýkoľvek subjekt práva, ktorý má takéto postavenie podľa platného vnútroštátneho práva, s výnimkou štátov alebo verejných orgánov pri výkone štátnej moci alebo medzinárodných verejných organizácií.“

4. Články 4 a 5 sa nahrádzajú takto:

Článok 4

Porušenia

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa vypúšťanie znečisťujúcich látok do mora z lodí vrátane menej závažných prípadov takéhoto vypúšťania v ktorejkoľvek z oblastí uvedených v článku 3 ods. 1 považovalo za porušenie, ak bolo vykonané úmyselne, z nedbanlivosti alebo hrubej nedbanlivosti.“

2. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby akákoľvek fyzická osoba či právnická osoba, ktorá sa dopustila porušenia podľa odseku 1, zaň zodpovedala.“

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 321, 31.12.2003, s. 1.

Článok 5**Výnimky**

„1. Vypúšťanie znečisťujúcich látok do ktorejkoľvek z oblastí uvedených v článku 3 ods. 1 sa nepovažuje za porušenie, ak spĺňa podmienky ustanovené v pravidle 15, 34, 4.1. alebo 4.3. prílohy I alebo v pravidle 13, 3.1.1. alebo 3.1.3. prílohy II dohovoru Marpol 73/78.

2. Vypúšťanie znečisťujúcich látok do oblastí uvedených v článku 3 ods. 1 písm. c), d) a e) sa nepovažuje za porušenie zo strany vlastníka lode, veliteľa lode alebo posádky, ak spĺňa podmienky stanovené v pravidle 4.2 prílohy I alebo v pravidle 3.1.2 prílohy II dohovoru Marpol 73/78.“

5. Za článok 5 sa vkladajú tieto články:

„Článok 5a**Trestné činy**

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa porušenia v zmysle článkov 4 a 5 považovali za trestné činy.

2. Odsek 1 sa neuplatňuje na menej závažné prípady, keď vykonaný skutok nespôsobí zhoršenie kvality vody.

3. Opakované, menej závažné prípady, ktoré nie jednotlivito ale spoločne spôsobujú zhoršenie kvality vody, sa považujú za trestný čin, ak sú spáchané úmyselne, z nedbanlivosti alebo hrubej nedbanlivosti.

Článok 5b**Navádzanie, pomoc a podnecovanie**

Členské štáty zabezpečia, aby bolo navádzanie a podnecovanie na úmyselný čin podľa článkov 5a ods. 1 a 3 a pomoc pri ňom trestným činom.“

6. Článok 8 sa nahrádza takto:

„Článok 8**Sankcie**

Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa za porušenia v zmysle článkov 4 a 5 ukladali účinné, primerané a odrádzajúce sankcie.“

7. Za článok 8 sa vkladajú tieto články:

„Článok 8a**Sankcie voči fyzickým osobám**

Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa za činy uvedené v článku 5a ods. 1

a ods. 3 a článku 5b ukladali účinné, primerané a odrádzajúce trestné sankcie.

Článok 8b**Zodpovednosť právnických osôb**

1. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby právnické osoby mohli byť zodpovedné za trestné činy uvedené v článku 5a ods. 1 a 3 a článku 5b, spáchané v ich prospech akoukoľvek fyzickou osobou konajúcou buď samostatne, alebo ako člen orgánu právnickej osoby, a ktorá má v štruktúre právnickej osoby vedúce postavenie na základe:

a) oprávnenia zastupovať právnickú osobu;

b) oprávnenia prijímať rozhodnutia v mene právnickej osoby; alebo

c) oprávnenia vykonávať kontrolu v rámci právnickej osoby.

2. Každý členský štát tiež zabezpečí, aby právnická osoba mohla byť zodpovedná v prípade, že nedostatočný dohľad alebo kontrola fyzickou osobou uvedenou v odseku 1 umožnili spáchanie trestného činu uvedeného v článku 5a ods. 1 a 3 a článku 5b v prospech tejto právnickej osoby fyzickou osobou jej podriadenou.

3. Zodpovednosť právnickej osoby podľa odsekov 1 a 2 tohto článku nevylučuje trestné konanie voči fyzickým osobám, ktoré sa podieľali ako páchatelia, navádzači alebo pomocníci na trestných činoch uvedených v článku 5a ods. 1 a 3 a článku 5b.

Článok 8c**Sankcie voči právnickým osobám**

Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa právnickej osobe zodpovednej podľa článku 8b ukladali účinné, primerané a odrádzajúce sankcie.“

Článok 2**Transpozícia**

Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 16. novembra 2010. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto opatrení.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

Článok 3

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu 21. októbra 2009

Za Európsky parlament
predseda
J. BUZEK

Za Radu
predsedníčka
C. MALMSTRÖM
